

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання економічної частини
дипломного проекту

Харків – 2016

Методичні вказівки розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 9 березня 2016 р., протокол № 8.

Рекомендуються для студентів будівельного факультету усіх форм навчання.

Укладач

доц. М.О. Єр'оміна

Рецензент

проф. І.Ю. Зайцева

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання економічної частини
дипломного проекту

Відповідальний за випуск Єр'оміна М.О.

Редактор Еткало О.О.

Підписано до друку 17.05.16 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,5. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха, 7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теоретичні засади визначення кошторисної вартості будівельно-монтажних робіт.....	5
1.1 Визначення калькуляції та її види.....	5
1.2 Собівартість будівельної продукції.....	10
1.3 Кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт.....	12
1.4 Система ціноутворення у будівництві.....	17
1.5 Складання інвесторської кошторисної документації...	20
1.6 Види інвесторської кошторисної документації.....	20
2 Вихідні дані.....	24
3 Автоматизація кошторисних розрахунків.....	25
3.1 Використання на ПК програми «Будівельні Технології – КОШТОРИС» для визначення кошторисної вартості будівельно-монтажних робіт.....	25
3.2 Як користуватися програмою «Будівельні Технології - КОШТОРИС».....	27
4 Вимоги до економічного розділу дипломного проекту.....	27
5 Основні питання для підготовки до захисту дипломного проекту (з економічної частини).....	28
Список літератури.....	30
Додаток А. Форма калькуляції вартості будівельно-монтажних та ремонтних робіт.....	31
Додаток Б. Форма локального кошторису.....	32
Додаток В. Форма відомості ресурсів до локального кошторису.....	35
Додаток Г. Форма об'єктного кошторису.....	36
Додаток Д. Форма зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва.....	37

Вступ

Сьогодні будівельним організаціям потрібні фахівці, які можуть забезпечити ефективне функціонування організації в умовах ринкової економіки. У зв'язку з цим виникла необхідність суттєвого підвищення рівня економічної підготовки інженерно-технічних спеціалістів. Так, фахівці повинні добре розбиратися в теорії і методології розрахунків ефективності капітальних вкладень, уміти оцінювати економічні послідовності різних управлінських рішень, виконувати економічний аналіз виробничо-господарської діяльності будівельних організацій і виявляти резерви для підвищення ефективності використання трудових.

Для якісного виконання економічної частини дипломного проекту майбутній фахівець має знати методи обґрунтування економічної ефективності реалізації нових організаційно-технологічних та інженерних рішень у проектах і будівництві, добре володіти методами розроблення калькуляції, кошторисної документації, розрахунку одиничної вартості; уміти зробити розрахунок економічної ефективності проекту на предмет порівняння варіантів проектів. Також мати навички «читання» уже складеної кошторисної документації для керування будівельно-монтажними роботами.

1 Теоретичні засади визначення кошторисної вартості будівельно-монтажних робіт

1.1 Визначення калькуляції та її види

Калькуляція (від лат. *Calculato* — обчислення)— це обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт і послуг, а також заготівельної собівартості матеріальних цінностей та засобів виробництва за елементами витрат.

Калькуляцію складають на продукцію основного та допоміжного (інструмент, запчастини, енергія) виробництва щомісячно, за квартал, за рік.

Калькулювання потрібне для обґрунтування цін на вироби, обчислення їх рентабельності, аналізу витрат на виробництво однакових виробів на різних підприємствах, визначення економічної ефективності організаційно-технічних заходів.

Для кожного об'єкта калькулювання вибирається калькуляційна одиниця (кількість у штуках, маса, площа, об'єм).

Калькуляційна одиниця — це одиниця його кількісного вимірювання (у штуках, метрах, тоннах, кіловат-годинах тощо). Наприклад, об'єкт калькулювання — щебінь, калькуляційна одиниця — 1 т щебеню; відповідно сходового майданчика — один сходовий марш.

Калькуляційна одиниця продукції повинна відповідати одиниці вимірювання, прийнятій у стандартах або технічних умовах на відповідний вид продукції і в плані виробництва продукції в натуральному виразі. Якщо в плануванні використовуються дві одиниці вимірювання кількості продукції, що випускається, калькуляційною одиницею є одна із цих одиниць. Собівартість одиниці продукції в другому вимірюванні визначається в цілому, без виділення окремих статей витрат.

При калькулюванні встановлюють об'єкти калькулювання, вибирають калькуляційні одиниці, витрати групуються за калькуляційними статтями, номенклатура яких залежить від галузі економіки.

Під об'єктом калькулювання розглядають основну та допоміжну продукцію (роботи, послуги), собівартість якої обчислюється. Насамперед це готова продукція, що поставляється за межі підприємства споживачам.

Калькулювання має суттєве значення в діяльності підприємства й застосовується там, де безпосередньо відбуваються процеси виробництва. Виготовлення будь-якого виду продукції, надання будь-якого виду послуг або виконання робіт не можна розпочинати доти, доки попередньо не буде визначено, на які витрати слід очікувати.

Розрізняють такі **види калькуляцій**:

– планові та нормативні калькуляції є *попередніми*. Їх розробляють до початку виробництва продукції та використовують під час складання кошторису як планову собівартість 1 м³;

– калькуляції, що складаються за даними бухгалтерського обліку, відображають фактичні витрати, називаються *звітними*. Вони потрібні для контролю за виконанням управлінських (планових) рішень собівартості продукції та для виявлення резервів подальшого зменшення витрат;

– *фактичні калькуляції* складають у період закінчення виробництва продукції. Фактичні калькуляції – це визначення фактичної собівартості 1 м³будівлі, всіх будівельних робіт на об'єкті на основі фактично здійснених витрат на виробництво 1 м³будівельної продукції.

Калькуляції складають щомісячно, за квартал і рік за цільовим призначенням.

На великих підприємствах калькуляції розробляються фахівцями планових та економічних відділів й одночасно можуть складатися різні їх види. На невеликих підприємствах переважно функції зі складання калькуляцій виконує бухгалтер.

Планові та нормативні калькуляції складаються на всі види продукції, що виготовляються в планованому році. На основі планової калькуляції встановлюють ціну продукції, яка підлягає випуску. Нормативна калькуляція складається для управління витратами на виробництво продукції саме перед початком її виробництва. Основою складання нормативної калькуляції на підприємстві є технічно обґрунтовані норми витрат матеріалів і

трудоу витрат, стандарти й технічні умови, установлені для цієї продукції. Ці норми визначаються на підставі діючих (або очікуваних) на початок планованого періоду нормативів з урахуванням економічної ефективності розроблених заходів для подальшого вдосконалення виробництва.

Продукція допоміжних виробництв калькулюється як і продукція основного виробництва, за винятком тих випадків, коли вона виробляється в невеликих кількостях і повністю споживається на самому підприємстві.

Перелік калькуляційних одиниць продукції та послуг допоміжних виробництв установлюється з урахуванням прийнятих одиниць вимірювання у відповідних спеціалізованих підприємствах.

Калькуляції складають на кожному підприємстві за встановленим переліком статей витрат. Розрізняють такі калькуляції собівартості: цехова, виробнича, галузева. Інші витрати, пов'язані з виробництвом, групуються за відповідними статтями калькуляції.

Групування витрат за статтями калькуляції дає змогу отримати інформацію про виробничу й повну собівартість кожного об'єкта обліку витрат (кожної калькуляційної одиниці: виробу, цеху, фази тощо).

Перелік статей калькуляції і склад витрат, що входять у такі калькуляційні статті, кожне підприємство встановлює самостійно та закріплює їх у наказі про облікову політику підприємства. При цьому беруться до уваги: технологічні особливості виробництва, організація процесу виробництва, перелік витрат, необхідних для виробництва, та їх питома вага в загальній сумі собівартості продукції тощо.

Перелік статей витрат, з яких складається виробнича собівартість продукції (робіт, послуг) у бухгалтерському обліку.

1 Сировина й матеріали, що входять до складу продукції, яка виготовляється, створюючи її основу або є необхідним компонентом для виготовлення продукції (робіт, послуг). В окремих галузях промисловості ця стаття може бути деталізована з урахуванням характеру, структури й організації виробництва.

2 Покупці напівфабрикати, комплектуючі вироби, роботи й послуги виробничого характеру сторонніх підприємств і організацій. До цієї статті включають вартість:

– покупних комплектуючих виробів і напівфабрикатів, що потребують монтажу чи додаткової обробки на такому підприємстві;

– робіт і послуг виробничого характеру, які виконуються сторонніми організаціями чи структурними підрозділами підприємства, що не належать до основного виду діяльності, а саме: здійснення окремих операцій із виготовлення продукції, обробка сировини та споживчих матеріалів, часткова обробка напівфабрикатів, виробів тощо за умови, що ці послуги належать безпосередньо до собівартості конкретних видів продукції.

3 Паливо й енергія на технологічні цілі, витрати на всі види палива, що безпосередньо використовуються в процесі виробництва.

Витрати на сировину, матеріали, покупці комплектуючі вироби, напівфабрикати, паливо, енергію й інші енергетичні ресурси формуються виходячи з цін придбання, включаючи витрати на транспортування, зберігання та доставку.

У деяких галузях промисловості транспортно-заготівельні витрати в окрему статтю калькуляції не виділяються.

4 Зворотні відходи (вираховуються). Відображається вартість повернених відходів, що відраховуються із загальної суми матеріальних витрат, віднесеної на собівартість продукції.

5 Основна заробітна плата.

6 Додаткова заробітна плата (доплати, надбавки, гарантійні та компенсаційні виплати, премії, передбачені чинним законодавством України).

7 Відрахування на соціальне страхування.

8 Витрати на утримання та експлуатацію. До цієї статті включаються:

– амортизація основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів виробничого призначення;

– витрати на ремонти, утримання й експлуатацію виробничого устаткування.

– витрати на оренду основних засобів, інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів виробничого призначення.

– інші витрати, пов'язані з утриманням та експлуатацією устаткування, інших необоротних матеріальних активів.

9 Загальновиробничі витрати. Сюди належать витрати, які пов'язані з виробничим процесом, але не можуть бути віднесені на конкретний вид продукції (робіт, послуг). Перелік таких витрат наведений у Податковому кодексі України.

10 Витрати від браку. До цієї статті належать:

– вартість остаточно забракованої з технологічних причин продукції (виробів, напівфабрикатів);

– вартість матеріалів, напівфабрикатів, зіпсованих під час налагодження обладнання, у випадках зупинки чи простою обладнання або з причини вимкнення енергії;

– вартість скляних, керамічних і пластмасових виробів, розбитих під час транспортування на виробництві;

– витрати на усунення технічного неминучого браку.

11 Інші виробничі витрати, пов'язані з епізодичними і періодичними випробуваннями якості виробів, деталей із перевірки їх на відповідність вимогам установлених стандартів або технічних умов; з періодичними випробуваннями з перевірки зібраної, готової до реалізації продукції чи її складових на відповідність вимогам нормативної документації.

12 Попутна продукція (вираховується), отримана одночасно з основним продуктом у єдиному технологічному процесі.

Отже, у кожній галузі промисловості є свої особливості визначення статей калькуляції собівартості виробленої продукції. **Перелік статей калькуляції і склад витрат, що входять у калькуляційні статті, кожне підприємство встановлює самостійно та закріплює їх у наказі про облікову політику підприємства.** Основою для складання калькуляції на підприємстві є технічно обґрунтовані норми витрат матеріалів і трудових витрат, стандарти й технічні умови, установлені для відповідної продукції, що затверджуються на підприємствах керівником або зазначені в нормативних документах.

Форма калькуляції наведена у додатку А.

1.2 Собівартість будівельної продукції

У ринкових умовах господарювання незалежно від організаційно-правової форми однією з головних цілей підприємницької діяльності (у тому числі і в галузі «будівництво») є прибуток як джерело фінансових ресурсів для розвитку виробництва, задоволення потреб власників виробництва і держави в цілому. Прибуток, як відомо, визначається різницею між виручкою від реалізації продукції і витратами на її виробництво і реалізацію, тобто її собівартістю.

Собівартість продукції – один з економічних показників, що виражає в грошовій формі всі витрати підприємства, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції.

В основі собівартості відображено рівень технічної оснащеності будівельної організації, ступінь використання основних фондів, матеріалів, енергії, робочої сили, вдосконалення методів організації праці та управління виробництвом. Собівартість відображає величину поточних витрат, має виробничий, некапітальний характер, забезпечує процес простого відтворення на підприємстві. Собівартість є економічною формою відшкодування споживаних факторів виробництва.

Собівартість будівельно-монтажних робіт – найважливіший фактор економічних показників роботи будівельних організацій.

Отже, **собівартість будівельної продукції** – це виражені в грошовій формі витрати на виконання будівельних робіт, випуск продукції і надання послуг. Вона є найважливішим показником, що впливає на загальний фінансовий результат діяльності будівельної організації.

Усі витрати, у залежності від способів їх включення в собівартість робіт, підрозділяються на **прямі** і **загально-виробничі**.

Найбільшу частину витрат будівельного виробництва складають прямі витрати, які визначають на підставі обсягу робіт, передбаченого кошторисом, кошторисних норм і розцінок.

Під **прямими витратами** розуміють витрати, пов'язані з виконанням будівельних робіт, які можна прямо і безпосередньо включати в собівартість конкретних будівельних об'єктів. До

складу прямих витрат входять: основна заробітна плата робітників, вартість матеріалів, деталей і конструкцій, витрати з експлуатації будівельних машин і механізмів.

Під *загальновиробничими витратами* розуміють витрати, пов'язані з організацією та управлінням виконанням будівельних робіт. Загальновиробничі витрати – це комплексні витрати, пов'язані з діяльністю організації в цілому, які не можуть бути віднесені безпосередньо на певний об'єкт обліку в будівельному виробництві або при випуску продукції та наданні послуг. Спільно з прямими витратами вони складають кошторисну собівартість будівельно-монтажних робіт.

Постійні витрати, незалежно від їх зв'язку з обсягами виконання робіт, продукції і послуг, залишаються незмінними протягом звітного періоду. До них, зокрема, можуть належати: амортизаційні відрахування по основних засобах у разі їх нарахування від первісної вартості за постійними нормативами, розрахованими виходячи з терміну служби основних засобів; знос нематеріальних активів; орендна плата за основні засоби; витрати на оплату праці управлінського персоналу за встановленими посадовими окладами та ін.

Витрати, які збільшуються або зменшуються залежно від зростання або зниження обсягів виконаних будівельно-монтажних робіт, продукції та послуг, належать до *змінних*. До них, зокрема, належать: вартість використаних матеріалів; витрати на оплату праці персоналу, розраховані виходячи з розцінок на одиницю обсягу будівельно-монтажних робіт, продукції і послуг та ін.

Окремі витрати не можна віднести ні до постійних, ні до змінних, так як вони включають елементи і тих і інших. Такі витрати прийнято називати умовно-постійними та умовно-змінними залежно від переважання в них постійних або змінних витрат. Наприклад, витрати на ремонт основних засобів є комплексними витратами, які включають як постійні витрати (на оплату праці допоміжних робітників – оплата за тарифами та окладами і т.ін.), так і змінні (витрати на використання матеріалів тощо).

У собівартість будівельних робіт, а також продукції і послуг не повинні включатися витрати, не пов'язані з їх виконанням.

1.3 Кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт

У будівництві використовуються показники *кошторисної* (визначеної в кошторисах), *планової* (розрахованої будівельною організацією з урахуванням конкретних умов) і *фактичної* (реально сформованої на будівельному майданчику) вартості будівельно-монтажних робіт. Кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт включає витрати на придбання матеріалів, палива, енергії, оплату праці найманих працівників, компенсацію зносу використовуваних основних фондів та інші витрати.

За методами розрахунку й економічним змістом кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт КВбмр складається з витрат на будівельне виробництво, кошторисного прибутку та додаткових витрат (кошти на покриття ризиків учасників будівельного процесу, інфляційні очікування, податки та обов'язкові платежі тощо).

Кошти на покриття ризиків усіх учасників будівництва, призначені на відшкодування:

- збільшення вартості обсягів робіт та витрат, характер і методи виконання яких не можуть бути точно визначені при проектуванні та уточнюються при визначенні виконавця робіт (проведенні процедури закупівлі) або в процесі будівництва;

- збільшення вартості будівництва, спричиненого зміною державних стандартів на окремі матеріали, вироби, конструкції, устаткування тощо, у зв'язку з підвищенням протипожежних, санітарних та експлуатаційних вимог до будівель та споруд, з поліпшенням технічних та якісних характеристик матеріалів, виробів, конструкцій.

Витрати на виконання робіт діляться на дві групи: прямі витрати Пв і загальновиробничі витрати ЗВв. Відповідно до цього визначення формула ціни одиниці будівельної продукції КВбмр, або одинична кошторисна вартість робіт, може бути подана в такому вигляді:

$$\text{КВбмр} = \text{Пв} + \text{ЗВв} + \text{Кп}, \quad (1)$$

де Кп – кошторисний прибуток.

Прямі витрати Пв на виконання будівельно-монтажних робіт, продукції і послуг визначаються за формулою

$$Пв = М + В + А, \quad (2)$$

де *М* – вартість використаних безпосередньо при виконанні будівельних робіт матеріалів, деталей, будівельних конструкцій, палива, пари, води, електроенергії тощо Ці витрати визначаються виходячи з вартості придбання ресурсів, витрат на їх доставку, заготівельно-складських витрат з урахуванням оплати відсотків за кредит, наданий постачальником відповідно до договору підряду, націнок і комісійних винагород, сплачених постачальницьким організаціям. Вартість придбання матеріальних ресурсів визначається за діючими цінами без податку на додану вартість;

З – витрати на оплату праці виробничих робітників і працівників із числа лінійного персоналу в разі включення їх до складу бригад, зайнятих безпосередньо на будівельних роботах. До складу цих витрат також включають: вартість продукції, що виділяється як натуральна оплата працівникам; виплати стимулюючого характеру (премії, надбавки та ін.); компенсації, пов'язані з режимом роботи та умовами праці; оплату чергових і додаткових відпусток і т.д.;

А – витрати на утримання та експлуатацію будівельних машин і механізмів, які включають амортизаційні відрахування на повне відновлення будівельних машин і механізмів та інших виробничих основних фондів; орендну плату за користування орендованою технікою у розмірах, установлених договором; витрати на технічне обслуговування, витрати на ремонт; оплату праці робітників, зайнятих управлінням будівельними машинами і механізмами; витрати на паливо, енергію та інші експлуатаційні ресурси.

Таким чином, *прямі витрати* включають: оплату праці робітників-будівельників; вартість матеріалів, деталей і конструкцій; витрати на експлуатацію будівельних машин і механізмів. Прямі витрати формують основну частину вартості будівельно-монтажних робіт.

До **оплати праці робітників** належать: усі витрати з оплати праці виробничих робітників, зайнятих безпосередньо на будівельних роботах, а також робітників, що здійснюють переміщення матеріалів у робочій зоні і від приоб'єктного складу до місця укладання.

Витрати на оплату праці робітників, зайнятих керуванням та обслуговуванням будівельних машин, включають до складу витрат на експлуатацію цих машин. У зазначених статтях витрат не враховується оплата праці робітників допоміжних виробництв, що обслуговують інші господарства будівельної організації.

У **вартість матеріалів** включаються витрати на придбання матеріалів, напівфабрикатів, виробів, деталей і конструкцій, необхідних для виконання будівельно-монтажних робіт, а також витрати, пов'язані із заготівлею та доставкою їх на приоб'єктні склади будівництва.

Під приоб'єктним складом розуміють місця зберігання або розвантаження матеріалів, напівфабрикатів, деталей і виробів, звідки вони безпосередньо подаються в робочу зону для виконання будівельних і монтажних робіт.

Усі будівельні матеріали, деталі та конструкції поділяються на дві групи: **місцеві і привізні**. До *місцевих* належать матеріали, що надходять на будівництво з підприємств промисловості будівельних матеріалів та будівельної індустрії, розташованих у районі будівництва. Це цегла, камінь, щебінь, гравій, пісок, бетонна суміш і розчини, бетонні та залізобетонні конструкції. До *привізних* належать матеріали, що надходять на будівництво з промислових підприємств. Це сталеві і дерев'яні конструкції, метал, цемент, пиломатеріали, скло та ін.

Кошторисна ціна на матеріали визначається за діючими державними стандартами з урахуванням усіх витрат до приоб'єктного складу (так звана ціна франко-приоб'єктний склад), тобто включає відпускну ціну, транспортні витрати, націнки постачальницько-збутових організацій, заготівельно-складські витрати.

Транспортна складова кошторисної ціни буває дуже значна. Поняття «франко» визначає межу передачі матеріалу будівельної організації. З цього моменту власником матеріалу стає будівельна організація, вона і несе подальші витрати з їх зберігання, транспортування тощо.

Витрати на експлуатацію будівельних машин і устаткування визначаються вартістю машино-години експлуатації того чи іншого виду будівельного обладнання. Вартість машино-години зазвичай визначається за калькуляцією. У вартість машино-години включають: доставку машин на будівельний майданчик, амортизаційні відрахування, переміщення їх з одного об'єкта на інший, монтаж і демонтаж, ремонт, заробітну плату машиністів та іншого обслуговуючого персоналу, витрати на паливно-мастильні матеріали, електроенергію та ін. Кошторисні ціни машино-годин будівельних машин публікуються в державних стандартах на експлуатацію будівельних машин.

Прямі витрати при складанні кошторису визначаються на підставі фізичних обсягів робіт, конструктивних рішень споруд, прийнятих методів технології виконання робіт і організації будівництва, одиничних розцінок на окремі види робіт.

Загальновиробничі витрати передбачаються в кошторисах на будівництво для покриття власних витрат будівельної організації, пов'язаних з організацією та управлінням будівництвом, забезпеченням необхідних виробничо-господарських умов для функціонування процесу будівельного виробництва, організації та обслуговування будівельно-монтажних робіт. Загальновиробничі витрати стають частиною собівартості будівельно-монтажних робіт. Виходячи з умов загальновиробничі витрати підрозділяються на чотири частини.

1 Адміністративно-господарські витрати, які включають оплату праці інженерно-технічних працівників (ІТП) і молодшого обслуговуючого персоналу (МОП); витрати на відрядження, канцелярські та поштово-телеграфні витрати; оплата консультаційних та аудиторських послуг; відрахування на соціальні потреби працівників управління; інші витрати, пов'язані з адміністративно-господарською діяльністю.

2 Витрати на обслуговування працівників будівництва, перепідготовку кадрів; відрахування на медичне та соціальне страхування будівельних робітників, охорону праці та техніку безпеки, забезпечення санітарно-гігієнічних та побутових умов.

3 Витрати на організацію робіт на будівельному майданчику, що включають витрати на утримання пожежної і сторожової охорони, утримання лабораторій, розроблення проектів виконання робіт, благоустрій будівельного майданчика і підтримання його в належному стані.

4 Інші загальновиробничі витрати, які включають страхування майна будівельної організації, витрати на рекламу, представницькі витрати, платежі за кредитами банків та ін.

Також наявні витрати, що не враховуються в нормах загальновиробничих витрат, але відносяться на їх рахунок: сюди можуть бути включені допомоги у зв'язку з втратою працездатності через виробничі травми, що виплачуються працівникам.

Кошторисний прибуток – це відрахування грошових коштів для покриття витрат будівельної організації на розвиток виробництва і матеріальне стимулювання працівників. Кошторисний прибуток не належить до собівартості робіт. Отриманий прибуток розподіляється на розвиток виробництва, модернізацію обладнання, реконструкцію об'єктів основних фондів; часткове поповнення власних обігових коштів; витрати на сплату податку на прибуток за встановленою законом ставкою; витрати на матеріальне стимулювання працівників; надання матеріальної допомоги; витрати на розвиток соціальної сфери; проведення заходів з охорони здоров'я і відпочинку. Розмір кошторисного прибутку залежить від категорії складності об'єкта будівництва, складності виконання будівельних робіт, тривалості будівництва, умов його фінансування тощо (зазвичай кошторисний прибуток складає близько 12 %). Розмір кошторисного прибутку визначається за ДСТУ-Н Б Д.1.1-3.

Вартість будівництва визначається:

- на стадії проектування – у складі інвесторської кошторисної документації;
- на стадії визначення виконавця робіт (проведення процедури закупівлі) – у ціні пропозиції учасника конкурсних

торгів (договірній ціні, яка може встановлюватися твердою або приблизною (динамічною));

- на стадії проведення взаєморозрахунків – шляхом уточнення окремих вартісних показників, визначених на попередніх стадіях, залежно від виду договірної ціни в порядку, обумовленому в договорі підряду.

1.4 Система ціноутворення у будівництві

Підставою для визначення кошторисної вартості будівництва є:

- проект і робоча документація, включаючи креслення, відомості обсягів будівельних і монтажних робіт;
- специфікації й відомості на устаткування;
- основні рішення з організації й послідовності будівництва, прийняті в проекті організації будівництва;
- проектна потреба в будівельних матеріалах і конструкціях;
- пояснювальні записки до проектною документації;
- діюча кошторисно-нормативна база державні стандарти.

Система ціноутворення в будівництві базується на нормативно-розрахункових показниках і поточних цінах трудових та матеріально-технічних ресурсів.

Нормативними показниками є ресурсні елементні кошторисні норми. На підставі цих норм і поточних цін на трудові та матеріально-технічні ресурси визначаються прямі витрати у вартості будівництва.

Кошторисна норма – це сукупність нормативних показників витрат ресурсів (трудовитрат, часу роботи будівельних машин та механізмів, витрат матеріалів, виробів і конструкцій), установлених на прийнятий вимірник будівельних робіт і виражених у натуральних (фізичних) одиницях виміру.

Ресурсні елементні кошторисні норми призначені для визначення кількості ресурсів, необхідних для виконання різних видів будівельних робіт, робіт з монтажу устаткування, ремонтно-будівельних, реставраційно-відновлювальних і

пусконалагоджувальних робіт, для визначення прямих витрат у вартості будівництва.

Кошторисні норми поділяються на такі види:

- державні стандарти України (державні кошторисні норми);
- стандарти організацій України (у тому числі галузеві кошторисні норми);
- індивідуальні ресурсні елементні кошторисні норми.

Державні кошторисні норми застосовуються всіма організаціями, установами і підприємствами незалежно від їх відомчої належності і форм власності при визначенні вартості будівництва будинків, будівель, споруд будь-якого призначення, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, будівництво яких здійснюється із залученням державних коштів.

До стандартів організацій України (у тому числі до галузевих кошторисних норм) належать кошторисні норми, які розробляються на спеціальні види робіт за браком відповідних норм у чинних збірниках ресурсних елементних кошторисних норм. Норми застосовуються в тій організації або галузі, для якої вони розроблені. Ці норми можуть застосовуватися іншими організаціями за умови, що технологія та організація робіт згідно з проектними рішеннями, витрати трудових та матеріально-технічних ресурсів не відрізняються від прийнятих у відповідних нормах, передбачених стандартами організації України.

Стандарти організації України (у тому числі галузеві кошторисні норми) не повинні суперечити державним стандартам або дублювати їх.

Індивідуальні ресурсні елементні кошторисні норми розробляються у складі інвесторської кошторисної документації на окремі конструкції та роботи, передбачені в проектній документації на стадіях проекту (далі – П) та робочий проект (далі – РП), за браком відповідних норм у чинних збірниках ресурсних елементних кошторисних норм. Ці норми затверджуються у складі проектної документації на стадіях П та РП з обов'язковим проведенням відповідної експертизи і застосовуються тільки для об'єкта будівництва за даною проектною документацією.

Розроблення зазначених кошторисних норм здійснюється на підставі ДСТУ-Н Б Д.1.1-6.

Усі кошторисні норми за ступенем укрупнення поділяються на елементні та укрупнені.

До державних елементних кошторисних норм належать:

- ресурсні елементні кошторисні норми на будівельні роботи (РЕКН) (ДСТУ Б Д.2.2);

- ресурсні елементні кошторисні норми на монтаж устаткування (РЕКНМУ) (ДСТУ Б Д.2.3);

- ресурсні елементні кошторисні норми на ремонтно-будівельні роботи (РЕКНр) (ДСТУ Б Д.2.4);

- ресурсні елементні кошторисні норми на реставраційно-відновлювальні роботи (РЕКНрв) (ДСТУ Б Д.2.5);

- ресурсні елементні кошторисні норми на пусконаладжувальні роботи (РЕКНпн) (ДСТУ Б Д.2.6);

- ресурсні кошторисні норми експлуатації будівельних машин та механізмів (РКНЕМ) (ДСТУ Б Д.2.7).

Основні положення щодо застосування РЕКН, РЕКНМУ, РЕКНр, РЕКНрв, РЕКНпн і РКНЕМ наведено у технічних частинах до ресурсних елементних кошторисних норм та у Вказівках щодо застосування ресурсних елементних кошторисних норм.

До укрупнених кошторисних норм належать укрупнені ресурсні кошторисні норми (УРКН):

- на будівлі і споруди в цілому, на лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури на визначений вимірник;

- на частини будинків, будівель і споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, конструкції та види робіт.

Прямі витрати у вартості будівництва визначаються за ДСТУ-Н Б Д.1.1-2.

Решта витрат, які враховуються у вартості будівництва, визначаються розрахунково.

1.5 Складання інвесторської кошторисної документації

Інвесторська кошторисна документація – це сукупність кошторисів, кошторисних розрахунків, відомостей кошторисної вартості пускових комплексів, зведених кошторисних розрахунків вартості об'єктів будівництва або їх черг, зведень витрат, пояснювальних записок та відомостей ресурсів, складених на стадії розроблення проектної документації.

Кошторисна вартість будівництва, що визначається в складі інвесторської кошторисної документації, використовується для планування капітальних вкладень, фінансування будівництва, проведення процедури закупівлі.

Кошторисна вартість будівництва складається з будівельних робіт, вартості устаткування, що монтується чи не монтується, меблів, інвентарю та інших витрат.

При визначенні вартості будівництва до будівельних робіт належать роботи, передбачені в збірниках ресурсних елементних кошторисних норм на будівельні роботи, монтаж устаткування, ремонтно-будівельні, реставраційно-відновлювальні та пусконаладжувальні роботи.

До вартості устаткування, меблів та інвентарю, що враховується в кошторисах на будівництво, належать вартість придбання (виготовлення), доставки на приоб'єктний склад і монтаж.

До інших витрат належать усі інші витрати, що не включаються до вартості будівельних робіт і вартості устаткування, меблів та інвентарю.

В інвесторській кошторисній документації зазначається дата, станом на яку приймаються поточні ціни на трудові та матеріально-технічні ресурси.

1.6 Види інвесторської кошторисної документації

Для визначення кошторисної вартості об'єктів будівництва, їх черг та/або пускових комплексів складається інвесторська кошторисна документація таких видів:

- локальні кошториси;
- локальні кошторисні розрахунки;
- об'єктні кошториси;
- об'єктні кошторисні розрахунки;
- кошторисні розрахунки;
- зведені кошторисні розрахунки вартості об'єктів будівництва;
- зведення витрат;
- відомості кошторисної вартості будівництва будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, що входять до пускових комплексів;
- відомості кошторисної вартості будівництва об'єктів та робіт з охорони довкілля.

Локальний кошторис – це первинний кошторисний документ, який визначає кошторисну вартість окремих видів будівельних робіт та витрат на будинки, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійні об'єкти інженерно-транспортної інфраструктури і складається на підставі обсягів робіт, що визначені при розробленні проектної документації.

Форму локального кошторису надано у додатку Б.

Локальні кошториси на види робіт можуть мати такі розділи:

- «будівельні роботи»: земляні роботи; фундаменти; стіни; каркас; перекриття; балкони та лоджії; перегородки; сходові марші та площадки; підлоги; дах і покрівля; віконні заповнення і балконні двері; дверні заповнення; внутрішнє опорядження; зовнішнє опорядження; вбудовані меблі; інші роботи тощо;
- «спеціальні будівельні роботи»: фундаменти під устаткування; канали і приямки; обмурування, футерування та ізоляція; хімічні захисні покриття тощо;
- «внутрішні санітарно-технічні роботи»: водопровід; каналізація; опалення; вентиляція та кондиціонування повітря тощо;
- «монтаж устаткування»: монтаж технологічного устаткування; технологічні трубопроводи; металеві конструкції, що пов'язані зі встановленням устаткування тощо.

Крім того, при складанні локальних кошторисів, як правило, слід виділяти в окремі розділи роботи, що належать до підземної частини будівлі (розділ А) та надземної частини будівлі (розділ Б).

Дані у рядках локальних кошторисів (локальних кошторисних розрахунках) наводяться з таким ступенем точності:

- вартість одиниці (графи 6 та 7 форми № 1, графа 6 форми № 2, графа 6 форми № 3) зазначається в гривнях із заокругленням до двох знаків після коми;

- загальна вартість (графи 8, 9 та 10 форми № 1, графа 7 форми № 2, графа 7 форми № 3) зазначається в гривнях із заокругленням до цілих гривень;

- витрати праці на одиницю (графа 11 форми № 1, графа 8 форми № 3) зазначаються в людино-годинах із заокругленням до чотирьох знаків після коми;

- витрати праці всього (графа 12 форми № 1, графа 9 форми № 3) зазначаються в людино-годинах із заокругленням до двох знаків після коми.

Відомість ресурсів до локального кошторису складається за формою, наведеною у додатку В.

Відомості ресурсів до локальних кошторисів містять дані, визначені на обсяги робіт, передбачених кошторисом, щодо трудомісткості та середнього розряду робіт, нормативної потреби в матеріально-технічних ресурсах у фізичних одиницях виміру, а також вартість одиниці виміру трудових і матеріально-технічних ресурсів, прийняту в кошторисі.

До локального кошторису на придбання устаткування відомість ресурсів не складається.

Локальний кошторисний розрахунок – первинний кошторисний документ, який визначає кошторисну вартість окремих видів будівельних робіт по будинках, будівлях, спорудах будь-якого призначення, лінійних об'єктах інженерно-транспортної інфраструктури і складається замість локальних кошторисів у тих випадках, коли обсяги робіт і розміри витрат остаточно не визначені і підлягають уточненню.

Об'єктний кошторис – це кошторисний документ, який визначає кошторисну вартість будівництва будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійного об'єкта інженерно-

транспортної інфраструктури у цілому й об'єднує у своєму складі підсумкові дані з локальних кошторисів на окремі види будівельних робіт.

Об'єктні кошториси складаються за формою, наведеною в додатку Г, на будинок, будівлю, споруду будь-якого призначення, лінійний об'єкт інженерно-транспортної інфраструктури в цілому шляхом підсумовування даних локальних кошторисів, з групуванням робіт та витрат за відповідними графами кошторисної вартості «будівельних робіт», «устаткування, меблів та інвентарю».

Якщо вартість будівництва будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійного об'єкта інженерно-транспортної інфраструктури може бути визначена за одним локальним кошторисом, то об'єктний кошторис не складається. У цьому випадку роль об'єктного кошторису виконує локальний кошторис.

В об'єктному кошторисі по рядках та у підсумку наводяться показники одиничної вартості (1 м³ об'єму, 1 м² площі будинків, будівель та споруд, 1 км довжини лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури тощо).

За підсумком об'єктного кошторису довідково позначаються зворотні суми, визначені в усіх локальних кошторисах, що стосуються цього будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійного об'єкта інженерно-транспортної інфраструктури.

Об'єктний кошторисний розрахунок – це кошторисний документ, який визначає кошторисну вартість будівництва будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійного об'єкта інженерно-транспортної інфраструктури у цілому та об'єднує у своєму складі підсумкові дані з локальних кошторисів і локальних кошторисних розрахунків та підлягає уточненню.

Кошторисний розрахунок – це кошторисний документ, що складається на окремі види витрат, які згідно з вихідними даними на проектування необхідні для здійснення будівництва і не враховані кошторисними нормами (наприклад, витрати на перевезення працівників будівельних організацій автомобільним транспортом, витрати на відрядження працівників будівельних організацій на об'єкт будівництва, витрати на організацію робіт вахтовим методом тощо).

Зведений кошторисний розрахунок вартості об'єкта будівництва – це кошторисний документ, який визначає повну кошторисну вартість об'єкта будівництва або його черги, включаючи кошторисну вартість будівельних робіт, витрати на придбання устаткування, меблів та інвентарю, а також інші витрати. Зведений кошторисний розрахунок вартості об'єкта будівництва складається на основі об'єктних кошторисів, об'єктних кошторисних розрахунків і кошторисних розрахунків на окремі види витрат.

Форму зведеного кошторисного розрахунку надано у додатку Д.

Зведення витрат – це кошторисний документ, який об'єднує зведені кошторисні розрахунки вартості об'єкта будівництва (його частин) і складається у разі, коли здійснення будівництва та введення в експлуатацію об'єкта будівництва передбачається окремими чергами.

Відомість кошторисної вартості будівництва будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, що входять до пускових комплексів – це кошторисний документ, який складається у тому випадку, коли здійснення будівництва та введення в експлуатацію об'єкта будівництва передбачається окремими пусковими комплексами.

Відомість кошторисної вартості будівництва об'єктів та робіт з охорони довкілля – це кошторисний документ, який складається у тому випадку, коли проектною документацією передбачається здійснення заходів щодо охорони довкілля.

2 Вихідні дані

Для складання проекту організації будівництва необхідно: техніко-економічне обґрунтування (ТЕО) доцільності та необхідності даного будівництва; будівельні вишукування; рішення щодо застосування будівельних матеріалів і конструкцій, способи організації будівництва і засобів механізації робіт; даних про джерела та порядок водопостачання та енергопостачання будівництва; забезпечення місцевими будівельними матеріалами; відомості про потужність будівельно-монтажних організацій. наявність виробничої бази та ін.

У проект організації будівництва входить: а) календарний план будівництва; б) будівельний генеральний план; в) організаційно-технологічні схеми зведення основних будівель і споруд; г) відомість обсягів будівельних, монтажних і спеціальних робіт; д) графік потреби в будівельних матеріалах; е) графік потреби в основних будівельних машинах; ж) графік потреби в робочих кадрах; и) пояснювальна записка.

Так, підставою щодо визначення кошторисної собівартості будівельно-монтажних робіт або організації будівництва є:

- організаційно-технологічні схеми зведення основних будівель і споруд;
- відомість обсягів будівельних, монтажних і спеціальних робіт;
- креслення проекту;
- пояснювальна записка.

Для економічної оцінки використовуються показники: собівартість будівельно-монтажних робіт, вартість основних виробничих фондів і оборотних коштів; тривалість будівництва і трудомісткість будівельно-монтажних робіт.

3 Автоматизація кошторисних розрахунків

3.1 Використання на ПК програми «Будівельні Технології - КОШТОРИС» для визначення кошторисної вартості будівельно-монтажних робіт

Як уже було сказано вище, для визначення кошторисної вартості будівництва проєктованих підприємств, будинків і споруд або їхніх черг складається інвесторська кошторисна документація. У сучасних умовах розрахунок кошторисної документації провадиться за допомогою спеціально створених для цих цілей програм. Однією з них є програмний комплекс «Будівельні Технології - КОШТОРИС».

Основою інформаційного забезпечення програмного комплексу «Будівельні Технології - КОШТОРИС» є нормативно-довідкова база. До функціональних можливостей цього програмного комплексу варто віднести:

- перегляд нормативних збірників;
- швидкий пошук розцінок і пов'язаних з ними ресурсів;
- формування розділів нормативних збірників з метою ефективного доступу до розцінок, які використовуються найбільш часто;
- додавання, виключення й редагування елементних кошторисних нормативів.

Програмний комплекс «Будівельні Технології - КОШТОРИС» дає змогу ефективно й швидко підготувати до розрахунку й вивести на друк такі основні види інвесторської кошторисної документації:

- зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва;
- об'єктні кошториси;
- об'єктні кошторисні розрахунки;
- локальні кошториси;
- локальні кошторисні розрахунки;
- локальні кошториси на придбання й монтаж устаткування;
- локальні кошториси на пуск і налагодження;
- відомості ресурсів до локальних, об'єктних і зведених кошторисів;
- порядковий локальний кошторис.

Крім проекту «інвесторська документація» у програмному комплексі передбачено ще два основних типи проекту: договірна ціна й акт приймання виконаних робіт.

Використовуючи програмний комплекс «Будівельні Технології - КОШТОРИС» для визначення кошторисної вартості робіт, необхідно внести обсяги робіт, передбачені проектом, у відповідне поле списку розцінок локального кошторису. Можливо, також задавання формули розрахунку обсягу робіт. Після внесення необхідного значення програма розрахує загальну вартість розцінки, залежно від уведеного значення й заповнить графі списку розцінок локального кошторису:

- вартість розцінки всього;
- величина заробітної плати;
- вартість експлуатації машин;
- заробітна плата робітників, що обслуговують машини;
- вартість оборотних активів і т. д.

3.2 Як користуватися програмою «Будівельні Технології - КОШТОРИС»

Після запуску програми для роботи досить у «вікні» користувача вибрати меню «Менеджер» → створити → інвесторську документацію. Потім вибрати пакет документів (локальний кошторис, об'єктний кошторис або зведений кошторисний розрахунок) → увести назву проекту → додати → локальний кошторис. Після завершення даного блока операцій робота ведеться у двох вікнах: 1 - база даних, 2 - локальний кошторис, переключення між якими здійснюється у нижньому лівому куті екрана.

Потім лівою клавішею мишки вибираємо необхідну позицію в базі даних. Правою клавішею додаємо ту позицію в локальний кошторис. Якщо шифр позиції заздалегідь відомий, у «вікні» бази даних є «вікно» пошуку. У цьому «вікні» набирається шифр розцінки й за цим шифром видається вся інформація. Далі робота виконується аналогічно: правою клавішею мишки виділяється, а лівої переноситься.

Коли кошторис сформований, його необхідно вивести на друк або зберегти на жорсткий диск або на інші «носії». Для цього виконуються такі дії: у «вікні» локального кошторису вибирається меню «Проект» → «Структура проекту» → «Проект» → «Друк». У «вікні» «Друк» вибирається форма документа. У сучасних умовах кошторисними організаціями використовується форма локального кошторису № 4. Її ми й вибираємо. Потім переводимо наш документ у програму Excel (значок X). Відкривши в запропонованому меню папку «Експорт», указуємо напрямок переносу інформації й зберігаємо її. Після цього, не використовуючи програму «Будівельні Технології - КОШТОРИС», можна документ редагувати в Excel.

4 Вимоги щодо економічного розділу дипломного проекту

Розділ з визначення кошторисної вартості повинен містити теоретичну частину та розрахунок кошторисної вартості певного

обсягу будівельно-монтажних робіт. У залежності від потреб на обґрунтування цін на вироби, обчислення їх рентабельності, аналізу витрат на виробництво однакових виробів на різних підприємствах, визначення економічної ефективності організаційно-технічних заходів складають калькуляцію (зведення витрат) вартості одиниці виконуваних робіт, або калькуляцію прямих витрат, яка розробляється на підставі відомості витрат праці за технічними нормами і розробленими технологічним процесом, або визначення кошторисної вартості окремих видів будівельних робіт та витрат (локальний кошторис) та кошторисної вартості будівництва будинку, будівлі, споруди будь-якого призначення, лінійного об'єкта інженерно-транспортної інфраструктури у цілому (об'єктний кошторис) та при необхідності надають зведений кошторисний розрахунок вартості об'єкта будівництва, який містить повну кошторисну вартість об'єкта будівництва або його черги.

Теоретична частина повинна містити:

- характеристику об'єкта;
- законодавчо-правову базу;
- теоретично-методичні засади визначення кошторисної вартості певного обсягу будівельно-монтажних робіт або об'єкта даного дипломного проекту;
- порядок складання кошторисного розрахунку;
- підсумкові показники кошторисного розрахунку.

5 Основні питання для підготовки до захисту дипломного проекту (з економічної частини)

- 1 Що таке калькуляція та калькуляційна одиниця?
- 2 Які види калькуляцій існують? Поясніть кожен з них.
- 3 Поясніть, навіщо потрібне калькулювання?
- 4 Що є головною метою підприємницької діяльності підприємства та як цей показник визначається?
- 5 Що відображає собівартість продукції?
- 6 Що включає в себе собівартість будівельної продукції?
- 7 Як підрозділяються витрати у залежності від способів їх включення в собівартість робіт?

8 Що включають прямі витрати та загальновиробничі? Які витрати є змінними та постійними та які витрати до них не можливо віднести?

9 Які витрати включає кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт?

10 Поясніть, що відносять до додаткових витрат при визначенні кошторисної вартості будівельно-монтажних робіт?

11 Які витрати належать до оплати праці робітників?

12 Які витрати відносяться на вартість матеріалів?

13 Які витрати відносяться на вартість експлуатації будівельних машин і устаткування?

14 Що таке кошторисний прибуток та відповідно до чого він визначається?

15 На яких стадіях будівництва визначається його вартість?

16 Що таке інвесторська кошторисна документація та для чого вона використовується?

17 Яких видів складається інвесторська кошторисна документація для визначення кошторисної вартості об'єктів будівництва, їх черг та/або пускових комплексів?

18 Що таке локальний кошторис та які розділи він може мати?

19 Що таке об'єктний кошторис та у яких випадках він не складається?

20 Що таке зведений кошторисний розрахунок вартості об'єкта будівництва та на основі якої документації він складається?

21 Дайте визначення зведення витрат, відомість кошторисної вартості будівництва будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, що входять до пускових комплексів та відомість кошторисної вартості будівництва об'єктів та робіт з охорони та у якому випадку вони складаються?

Список літератури

1 ДСТУ Д.1.1-1:2013. Правила визначення вартості будівництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://niisk.com/files/dstu>

2 Єрємона, М.О. Методичні вказівки до виконання економічної частини дипломного проекту для студентів будівельного факультету [Текст] / М.О.Єрємона. – Харків: УкрДАЗТ, 2008.

3 Экономика строительства [Текст]: учебник / под общ. ред. И.С. Степанова. – 3-е изд., доп. и перераб. – М.: Юрайт, 2006. – 620 с.

4 Колесников, О.В. Економіко-фінансова діяльність підприємства [Текст]: навч. посібник / О.В. Колесников. – Харків:УкрДАЗТ, 2010. – 182 с.

5 Пересада, А.А. Проектне фінансування [Текст]: підручник / А.А. Пересада, Т.В. Майорова, Т.В. Ляхова. - К: КНЕУ, 2005. - 736 с.

6 Рогожин, П.С. Економіка будівельних організацій [Текст]: навч. посібник / П.С. Рогожин, А.Ф. Гойко. - К.: Видавництво Скарби, 2001. – 650 с.

7 Машошина, Т.В. Смета. Проектирование. Строительство [Текст]: монография / Т.В. Машошина. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 136 с.

8 Терещенко, О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання [Текст]: навч. посібник / О.О. Терещенко. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.

9 Тройнікова, О.М. Економіко-фінансова діяльність будівельних організацій [Текст]: навч. посібник / О.М. Тройнікова. – Харків: УкрДАЗТ, 2007. – 150 с.

Додаток А

Форма калькуляції вартості будівельно-монтажних та ремонтних робіт

№	обґрунтування	найменування робіт та витрат	од. вимірювання	об'єм	витрати праці год/км	тариф. розряд роботи	вартість (грн..) на 1 км	всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Заробітна плата								
1								
Машини та механізми								
№	найменування витрат	од. вимірювання	кількість	вартість одиниці	всього	у тому рахунку заробітна плата		
1	2	3	4	5	6	7		
1								
Всього машини і механізми у тому числі заробітна плата								
Матеріали								
№	Найменування матеріалів	од. вимірювання	кількість	вартість одиниці	всього			
1	2	3	4	5	6			
Всього матеріалів								
Всього прямих витрат								
Загальновиробничі витрати								
Всього з урахуванням загальновиробничих витрат								
Преміальні робітникам								
Преміальні механікам								
Вислуга років								
Витрати за роз'їздний характер робіт								
Всього інші.								
Всього з іншими								
Відрахування з фонду заробітної платні								
Всього								

ДОДАТОК В

ФОРМА ВІДОМОСТІ РЕСУРСІВ ДО ЛОКАЛЬНОГО КОШТОРИСУ

Форма № 1а

ВІДОМІСТЬ РЕСУРСІВ ДО ЛОКАЛЬНОГО КОШТОРИСУ

№ п/п	Шифр ресурсу	Найменування	Одиниця виміру	Кількість	Поточна ціна за одиницю, грн.	у тому числі:		
						відпускна ціна, грн.	транспортна складова, грн.	заготівельно-складські витрати, грн.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I. Витрати труда								
1	+	Витрати труда робітників-будівельників	люд.год	+	+	-	-	-
2	-	Середній розряд робіт, що виконуються робітниками-будівельниками	розряд	+	-	-	-	-
3	+	Витрати труда робітників-монтажників	люд.год	+	+	-	-	-
4	-	Середній розряд робіт, що виконуються робітниками-монтажниками	розряд	+	-	-	-	-
5	+	Витрати труда робітників, зайнятих на керуванні та обслуговуванні машин	люд.год	+	+	-	-	-
6	-	Середній розряд ланки робітників, зайнятих на керуванні та обслуговуванні машин	розряд	+	-	-	-	-
7	+	Витрати труда робітників, зайнятих на керуванні та обслуговуванні автотранспорту при перевезенні ґрунту і будівельного сміття	люд.год	+	+	-	-	-
8	+	Витрати труда пусконаладжувального персоналу	люд.год	+	+	-	-	-
9	+	Витрати труда працівників, заробітна плата яких передбачена в загальнопромислових витратах	люд.год	+	+	-	-	-
Разом кошторисна трудомісткість			люд.год	+	-	-	-	-
Середній розряд робіт за кошторисом			розряд	+	-	-	-	-
II. Будівельні машини та механізми								
+	+	Машини та механізми	маш.год	+	+	-	-	-
+	+	Перевезення ґрунту, будівельного сміття	т	+	+	-	-	-
III. Будівельні матеріали, вироби та конструкції								
+	+	Будівельні матеріали, вироби та конструкції	+	+	+	+	+	+

Поточні ціни матеріальних ресурсів прийняті станом на _____

Склав _____
[посада, підпис (ініціали, прізвище)]

Перевірив _____
[посада, підпис (ініціали, прізвище)]

ДОДАТОК Г

Форма об'єктного кошторису

Форма № 4

_____ (найменування об'єкта будівництва)

ОБ'ЄКТНИЙ КОШТОРИС № _____

на будівництво _____

(найменування будинку, будівлі, споруди, лінійного об'єкта інженерно-транспортної інфраструктури)

Кошторисна вартість _____ тис. грн.

Кошторисна трудомісткість _____ тис. люд.год

Кошторисна заробітна плата _____ тис. грн

Вимірник одиничної вартості _____

Складений в поточних цінах станом на « ___ » _____ 20 __ р.

№ п/п	Номери кошторисів і кошторисних розрахунків	Найменування робіт і витрат	Кошторисна вартість, тис. грн.			Кошторисна трудомісткість, тис. люд.год	Кошторисна заробітна плата, тис. грн.	Показники одиничної вартості
			будівельних робіт	устаткування, меблів та інвентарю	всього			
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Головний інженер проекту _____
(Головний архітектор проекту) [підпис (ініціали, прізвище)]

Керівник _____ відділу _____
(найменування) [підпис (ініціали, прізвище)]

Склав _____
[посада, підпис (ініціали, прізвище)]

Перевірів _____
[посада, підпис (ініціали, прізвище)]

ДОДАТОК Д

Форма зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва

Форма № 5

(назва організації, що затверджує)

Затверджено

Зведений кошторисний розрахунок в сумі _____ тис. грн.

В тому числі зворотних сум _____ тис. грн.

(посилання на документ про затвердження)

« » 20 р.

ЗВЕДЕНИЙ КОШТОРИСНИЙ РОЗРАХУНОК ВАРТОСТІ ОБ'ЄКТА БУДІВНИЦТВА № _____

(найменування об'єкта будівництва)

Складений в поточних цінах станом на « » _____ 20 __ р.

№ п/п	Номери кошторисів і кошторисних розрахунків	Найменування глав, будинків, будівель, споруд, лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, робіт і витрат	Кошторисна вартість, тис. грн			
			будівельних робіт	устаткування, меблів та інвентарю	інших витрат	загальна вартість
1	2	3	4	5	6	7

